

HRCKO

DJEČJI PODLISTAK »HRVATSKE RIJEČI« - BROJ 119/120 - KOLOVOZ/RUJAN 2014.

ISSN 1821-3758

9 771821 375004

Sadržaj

4 – Smotra pjevača

7 – Hrvatski jezik

12 i 13 – Etno kamp

14 – Teen priča

16 – Nagrađeni radovi

21 – Kviz upoznajmo Vojvodinu

Uvodnik

Nakon ljetnog odmora, evo nas ponovno na svojim radnim zadacima. Vi ste u školskim klupama, a ekipa okupljena oko Hrcka pripremila je za vas još jedan broj zajedničkog nam podlistka. Ovo je ljeto bilo sjajno! Ne mislim na vrijeme, jer zapravo kao da nismo niti imali ljeto, nego mislim na druženje, zabavu, odmor, nove prijatelje... Da, kada smo kod novih prijatelja, u ovome broju možete upoznati (preko fotografije) prvašice u hrvatskim odjelima. A što još donosimo u dvobroju otkrijte sami. Zavirite u još jedan broj Hrcka i piši te nam što vam se sviđa, a što ne!

Svima želim sretnu i uspješnu novu školsku godinu!

Željka

Impresum

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Urednica izdanja: Željka Vukov
Suradnici: Bernadica Ivanković, Vesna Huska, Ivana Petrekanić-Sić, Marina Pluković,
Katarina Čeliković, Zoltan Sić, Nevena Gabrić, Vladan Čutura i Petar Tikvić
Lektorica: Katarina Vasiljčuk
Korektor: Mirko Kopunović
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Dizajn i ilustracija: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrhrcko@gmail.com

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Novi broj Hrcka

Sljedeći broj podlistka »Hrcko« izlazi 24. listopada. Svoj primjerak potraži kod učiteljice ili na kioscima! Do tada, svakog petka u tjedniku »Hrvatska riječ« na Hrc-kovim stranicama možeš vidjeti razne najave, događanja i zanimljivosti.

Prvašići hrvatskih odjela

Da je počela nova školska godina svi dobro znamo, ali priznat ćete kako je najteže bilo đacima prvašima. Od 1. rujna oni su postali sastavni dio škole, velike obitelji svih đaka. I ponosni što su porasli i stasali za školu, s torbama na leđima svakodnevno upoznaju nova slova, brojeve, prijatelje, školu. Stoga vas u ovome broju želimo upoznati s prvašićima hrvatskih odjela, Hrckovim novim prijateljima, kojima, kao i svima vama već starim znancima, želimo sretnu i veselu školsku godinu.

OŠ »Matko Vuković« Subotica: učiteljica: Ana Čavrgov, učenici koji stoje: Martin Vukov, Vedran Županek, Lea Vojnić, Lea Vojnić Purčar, Ivan Lulić, Petra Vojnić Tunić, sjede: Luka Kozma, Slaven Pećerić, Tomislav Marković i Anđela Kutuzov.

OŠ »Ivan Milutinović« Subotica: učiteljica: Biljana Vojnić Hajduk, prvaši Marija Magdalena Huska i Marko Đukić s velikim prijateljima iz četvrtog razreda

OŠ »Matija Gubec« Tavankut: Fabijan Dulić, Martin Vuković i Luka Vuković u društvu učiteljice Marice Skenderović i ravnateljice škole Stanislave Stantić-Prčić.

OŠ »Vladimir Nazor« Đurđin: Mladen Kovačević s učiteljicom Vericom Farkaš i prijateljima iz drugog i četvrtog razreda.

OŠ »Ivan Milutinović« Mala Bosna: Ivona Stantić, Tanja Stantić i Marko Vuković s učiteljicom Marienom Kovač.

OŠ »Sveti Sava« Subotica: učiteljica: Nataša Pastva, prvaši Franjo Rudinski i Danijel Brajković s prijateljima iz četvrtog razreda

JUBILEJ MALIH PJEVAČA

Deseta jubilara Smotra dječjih pjevača i zborova održana u petka 12. rujna i ove godine bila je na ponos svima koji su u njoj sudjelovali. Nastupilo je 15 vokalnih solista, koji su otpjevali pjesme s prijašnjih Festivala kao i neke tradicijske pjesme, te tako doprinijeli očuvanju naše tradicije. Uz sve izvođače, herojski su stajali članovi dječjeg festivalskog orkestra Hrvatske glazbene udruge »Festival bunjevački pisama« pod vodstvom prof. Mire Temunović. I ovogodišnju Smotru otvorile su kraljice župe sv. Marko iz Žednika koje je pripremila Nataša Perčić, dok je o životu i radu Antuna Gustava Matoša povodom njegove 100 obljetnice smrti govorio recitator Davorin Horvatski. Nakon spleta bunjevačkih igara u izvedbi dječjeg tamburaškog orkestra nizali su se solisti iz Žednika, Tavankuta, Đurđina, Aleksandrova te iz Subotice i to iz osnovnih škola »Pionir«, »Matija Gubec«, »Vladimir Nazor«, »Sveti Sava«, »Ivan Milutinović« i »Matko Vuković«. Kao solisti nastupili su: Josipa Kujundžić, Mateja Tot, Vanja Perčić, Josipa Dulić, Marijana Vojnić Hajduk, Mila Kujundžić, Katarina Piuković, Kristina Crnković, Emil Cvijin, Josipa Stantić, Luka Skenderović, Dunja Šimić, Magdalena Temunović, Luka Matatić i Pavao Piuković. U ulozi voditelja izvrsno su se snašli Katarina Vojnić Purčar i Petar Pečerić. I ova jubilara Smotra koja je bila u organizaciji HGU »Festival Bunjevački pisama« završila je himnom, dobro nam poznatom pjesmom »Subotica« koju su izveli svi sudionici ovogodišnje Smotre dječjih pjevača i zborova.

ZAZIV DUHA SVETOGA

Već sutra dan, u subotu 13. rujna uslijedio je novi susret. Učenici koji pohađaju katolički vjeronauk u svojim školama Zazvali su Duha Svetoga da im pritekne u pomoć tijekom ove školske godine. Na svečanoj sve-toj misi u katedrali bazilici svete Terezije Avilske sudjelovalo je oko 1000 djece koja su došla iz vrtića »Marija Petković« Sunčica i Biser – Subotica i »Petar Pan« iz Tavankuta. Iz Osnovnih škola u Subotici »Đuro Salaj«, »Matko Vuković«, »Jovaj Jovanović Zmaj«, »Kizur Ištvan«, »Ivan Goran Kovačić«, »Žarko Zrenjanin«, »Sečenji Ištvan«, »Majšanski put«, »Miloš Crnjanski«, »10. oktobar«, »Jovan Mikić«, »Sonja Marinković«, »Sveti Sava« – Bikovo i Aleksandrovo, »Ivan Milutinović« – Mala Bosna i Subotica, »Miroslav Antić« – Palić, »Matija Gubec« – Tavankut, »Pionir« – Žednik, »Vuk Karadžić« – Bajmak, »Vladimir Nazor« – Đurđin. Misno slavlje predvodio je katedralni župnik mons. Stjepan Beretić uz koncelebraciju svećenika koji su došli u pratnji svojih vjeroučeni-ka. Ljepoti ovoga slavlja doprinijeli su i članovi juniorskog Subotičkog tamburaškog orkestra pod dirigent-skom palicom Sonje Berta.

KOŠARKA

Košarka je timski sport koji je nastao krajem 19. stoljeća. Igra se loptom pomoću ruku. Dvije ekipe sastavljene od po pet igrača pokušavaju postići što više koševa. Natjecateljska košarka je isključivo dvoranski sport, koji se odvija na parketu. Rekreativna košarka može se igrati vani, na otvorenom, bitan je jedino KOŠ - obruč u koji treba ubaciti loptu.

PRAVILA: Igru kontroliraju 1 glavni i 2 pomoćna suca. U timu postoji 5 glavnih i 7 pomoćnih igrača i broj izmjena je neograničen, a vrši se u prekidu igre. Lopta ubačena u koš izvan zone od 6,75 m boduje se s 3 poena, a unutar zone 2, dok se slobodna bacanja vrednuju 1 poen. Igra traje 4 x 10 min, točnije 40 min i mjeri se stvarna igra. Igrač u ruci smije imati loptu 5 sekundi. U igri se ne smije ostvarivati grubo fizički kontakt. Lopta koja ima silaznu putanju prema košu ne smije se dodirivati. Smisao igre je ostvariti što više koševa!

LOPTA teži oko 600 g, a njen obujam je 76 cm.

POZICIJE: Plejmejker, dbrambeni igrač, krilo, krilni centar, centar.

PREKRŠAJI: Koraci, dribling, dvostruko vođenje lopte, nošenje lopte.

KOŠARKAŠKI TEREN: Dimenzije su mu 28 x 15 m, popločan je parketom s dva željezna koša i pločama, mrežama i obručima koji vise 1,2 m unutar terena po sredini visinom od 3,05.

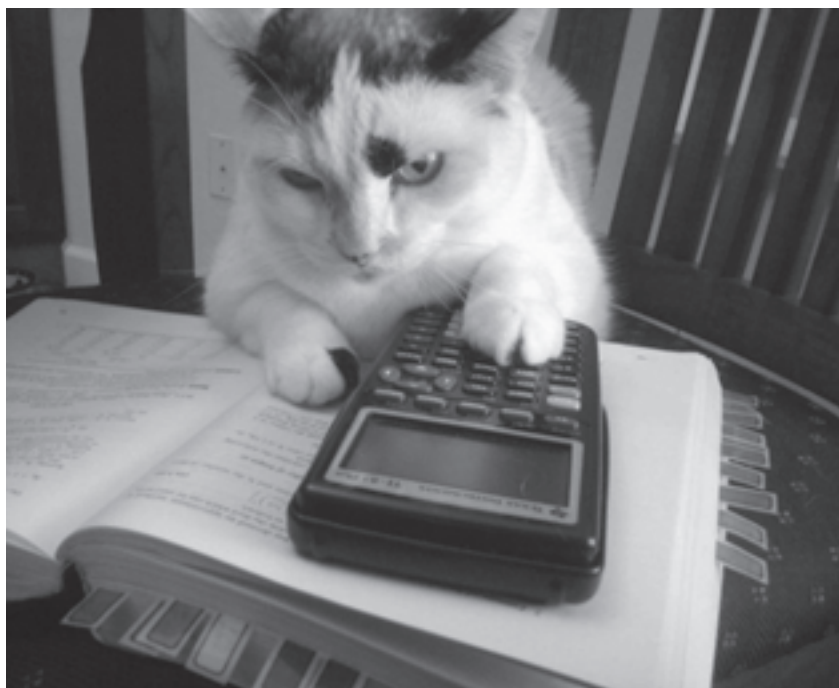

Škola!!!!

NEMA ZA MAČKE ŠKOLE

- Kamo ćeš s torbom?
Upita Miru mačka.
- U školu! Ćak sam!
Ovo je torba đaćka!
- I ja bih s tobom! -
Mačkine oči mole.
- Ne možeš, draga,
Nema za mačke škole.
Mački je dosta,
Da zna prestići,
Da zna loviti,
Da zna jesti,
Da se zna verati
I da mijauče,
A to sve mačke
Kod kuće nauče.

Grigor Vitez

KNJIGA BAŠ ZA MENE

DUBRAVKA PAĐEN-FARKAŠ

GOSPODIN OTTO I STARI NASLONJAČI

Knjižničarke pišu najbolje priče, još ako su uz to radile i kao informatorice na Dječjem odjelu, to je sigurno dobitna kombinacija. Upravo je tako Dubravka Pađen-Farkaš, nekada informatorica na Dječjem odjelu, a sada ravnateljica Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku, napisala prekrasnu slikovnicu »Gospodin Otto i stari naslonjači«, koja je i nagrađena najprestižnijom nagradom nazvanom »Ovca u kutiji«, za najbolju hrvatsku slikovnicu.

Gospodin Otto je majstor tapetar. On popravlja pohabane stare naslonjače tako što ih presvlači predivnim novim materijalima krašnih boja i šara. Svatko tko sjedne u tako obnovljeni komad namještaja, odmah otplovi u jedan sasvim drugačiji svijet u kojem se i sam osjeti čarobno, jer oni imaju začudujuća svojstva. Naime, njegovi vas naslonjači čine sretnima, te vraćaju mir i sklad u obitelji.

Prva susjeda majstora Otta, radoznala je djevojčica koja ga kroz prozor svoje sobe voli promatrati. A ono što je najviše čudi jest tanka zelena maglica kojom je obavijena njegova kuća dok radi. Jednoga dana, kada se stari majstor i mala susjeda konačno upoznaju, djevojčici će se otkriti dotad nepoznati svijet. Zahvaljujući svome neobičnom prijatelju saznat će veliku tajnu - uz puno znanja, volje, umijeća i uz malo čarolije mogu se obnavljati ne samo stari naslonjači, kreveti i kauči, već i ljudi i njihove već pomalo istrošene veze i odnosi koji, uz malo mašte, pardon, zelene maglice, ponovno postaju - kao novi!

Priredila: B. I.

REDUŠI SU POTREBNE ;) :

MENĐUŠA/MINĐUŠA – naušnica

i

METLA - snop sirkovih grančica, brezova pruća, konjskih dlaka čvrsto vezanih koje služe za čišćenje/metenje. Kaže se: Nova metla dobro mete (svježa snaga je dobra za rad) i: Ko da je proguto metlu! (ukročeno se držati)

Nikako isto:

MOŠLIK – napoj, pomije, spirine; ostaci hrane pomiješanih sa vodom koji se daju svinjama; i:

MOŠT ili MAST – groždani sok u vrenju; vino ispod preše; mlado, neprovrelo vino; malo ga smiju probati i djeca, ako roditelji dozvole.

U KUHINJI DOBRO DOĐE:

MASLO – rastopljeni maslac; masta koja se dobija topljenjem skorupa. Korizmena jela naši su ljudi mastili maslom. Postoje izreke: To je njegovo maslo! (njegova spletko) i: To ni ker s maslom ne bi pojo! (ružno djelo)

MASLICA – 1. Jednostavni umak od brašna, vode i češnjaka

HRVATSKI JEZIK HRVATSKI JEZIK HRVATSKI JEZIK HRVATSKI JEZIK

Riječi

Dragi osnovci, dobrodošli natrag u školske klupe! Čeka vas puno novoga gradiva i učenja... I... Puno novih riječi. Zasigurno, neki od vas, znaju kako postoje riječi koje se mijenjaju i riječi koje ostaju nepromjenjive. Promjenjive riječi su imenice (mama, Ana, pas, Kina, itd), odnosno riječi kojima se imenuju bića, stvari, pojave, države, planeti i sl. Promjenjive riječi su i glagoli – riječi kojima se izražava kakva radnja, stanje ili zbivanje (trčati, padati, spavati, grmjeti). U skupinu promjenjivih riječi spadaju i pridjevi, zamjenice i brojevi. Kako biste ponovili svoje znanje o ovim dvama vrstama riječi, imamo za vas jedan mali zadatak. U idućem Hrcu ćemo se nastaviti baviti vrstama promjenjivih riječi. Do tada, uživajte u školskim danima! Pažljivo pročitaj zadane rečenice, te imenice oboji plavom, a glagole crvenom bojom.

Danas je ponedjeljak.
Sjedim u učionici i pišem.
Nije me strah.
Dobit ću dobru ocjenu.
Učiteljica će je upisati u pisanku.
Razveselit ću svoje roditelje.

Riješenije:
Imenice: Ponedjeljak, učionici, strah, ocjenu, učiteljica, pisanku, roditelje
Glagoli: Je, sjedim, pišem, nije, dobit ću, će upisati, razveselit ću

Piše: Vladan Čutura

Lastavica - ptica

Za koji dan počinje jesen, a dolaskom ovog godišnjeg doba ptice selice napuštaju naše krajeve i odlaze u tople dijelove južne Zemljine polutke. Jedna od tih ptica je i lastavica.

Seoba lastavica

Početak rujna lastavice se pripremaju za jesensku seobu. Većina odlazi tijekom rujna, a prvi odlaze mladi iz prvih legala te godine. Međutim, pojedine ptice ostaju sve do listopada. Za vrijeme seobe velika jata lastavica se u gradovima često okupljaju na krovovima visokih zgrada. One lete neprekidno oko šest tjedana, tijekom kojih prijeđu i po 8 tisuća kilometara. Ovaj put je za njih uvijek riskantan i mnoge uginu od gladi, iscrpljenosti ili stradaju u oluji. Putuju danju, lete nisko, a noću se odmaraju u velikim jatima u tršćacima. Obično imaju omiljena mjesta na kojima redovito zastaju. Lastavice iz raznih krajeva Europe putuju na razna odredišta. Njihov povratak obilježava se 19. ožujka Danom lastavica. Ove prekrasne male ptice selice iz porodice Hirundinidae vraćaju se iz toplih krajeva u naše podneblje gdje se razmnožavaju i obitavaju veći dio godine. Parovi se nakon zimovanja u Africi vraćaju u isto gnijezdo, i to pogotovo ako su u njemu već godinu prije uspješno othranili svoje potomke. Novorođeni ptići vraćaju se i gnijezde u blizini mjesta gdje su rođeni i othranjeni.

Za razliku od 70-ih godina prošlog stoljeća, kada je svakog proljeća iznad Europe cvrkutalo oko 15 milijuna lastavica, sada je njihov broj opao na 6 do 8 milijuna. U Srbiji ne postoji višegodišnje, kontinuirano praćenje lastavica. Međutim, uočljivo je kako jednostavno nestaju s nekih područja i da im se smanjuje brojnost.

Stanište

Svima su nam poznata gnijezda lastavica koja nalazimo pod krovovima, mostovima i na zgradama. Gnijezda prave od blata i sline pomiješanih s vlatima trave i tipičnog su zdjelastog oblika. Zalijepljena su na zid ili gredu i uvijek su otvorena s gornje strane. Lastavice nastanjuju sve kontinente osim Antarktike. Smatra se da potječu iz Afrike, jer tamo živi najviše vrsta.

koja donosi sreću

Specifičan rep

Lastavica je mala ptica pjevica s crnim leđima plavkastog odsjaja, riđim grlom i čelom, bijelim trbuhom i dugim rašljastim repom. Dok leti, može izgledati posve crna - najlakše ju je prepoznati po repu i vještom letu. Često ih vidimo u letu kada izvode razne akrobacije, a lako ih možemo prepoznati po specifičnom obliku repa, koji poboljšava njihovo manevriranje u lovu na kukce. Lastavice koje susrećemo u našim krajevima razmnožavaju se u Europi, a zimu provode u toplijim krajevima (u Africi). Lastavica pokućarka jedna je od takvih vrsta i često ju susrećemo pod našim krovovima. Mužjaci ove vrste imaju duže repove koji se ženka posebno sviđaju. Kad jednom nađu partnera, lastavice su u pravilu monogamne i zajedno sa svojim partnerom othranjuju mlade. Hrane se uglavnom letećim kukcima, rjeđe kukcima koje u letu pokupe s vodene površine ili tla, a rijetko ulove nešto sjedeći na grani ili tlu.

Mitovi, legende i vjerovanja o lastavicama

Mnoge kulture imaju svoje specifične mitove i legende koje se odnose na lastavice. U mnogim društvima na ove se ptice gleda kao na sreću i vjeruje se kako uništavanje njihovog gnijezda donosi nesreću, osobito za farmere koji gaje stoku. Lastavica, nacionalna ptica Estonije, predstavlja slobodno plavo nebo i vječnu sreću, po vjerovanju Estonaca. U našoj zemlji postoje vjerovanja vezana za lastavicu. Kada stane na nečiji prozor, vjeruje se da će doći ugodno pismo ili vijest. Kad tko vidi prve lastavice, treba dodirnuti novac u džepu, pa će ga imati cijele godine. Vjeruje se kako će vrijeme biti lijepo kada lastavice lete visoko, loše kada lete nisko. Ovo vjerovanje ima svoj temelj i u činjenici - kada je kišno, vlažno vrijeme, insekti ostaju bliže zemlji, i njihovi predatori lastavice to isto čine.

Lastavice simboliziraju nadu i plodnost, a Rimljani su vjerovali kako je velika nesreća naškoditi ovoj ptici. Pomorci su nosili tetovaže lastavica, koje su im davale poseban status i štatile ih na njihovim putovanjima.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Kristina Crnković

Tvoje ime i prezime: *Zovem se Kristina Crnković*

Nadimak: *Većina me zove Kića*

Škola i razred: *OŠ »Matija Gubec« 6. a.*

Mjesto: *Tavankut*

Kako ti se zovu roditelji? *Anica i Marko Crnković*

Imaš li brata i sestru? *Imam dvije sestre, Mirjanu 21 godinu i Marinu 19 godina*

Opiši svoju kosu: *Kosa mi je svijetlo smeđe boje, srednje dužine, kovrčava*

Boja tvojih očiju: *Imam plave oči, prijateljice mi kažu kako imam biserne oči*

Imaš li hobi i koji? *Imam, idem na folklor, pjevam, pravim narukvice od gumica i aktivna sam na sekciji u školi*

Jesi li nekada osvojila neku nagradu? *Jesam, dobila sam putovanje u Beograd prošle godine, jer su me izvukli na kvizu »Čitam i skitam«*

Omiljeni predmet u školi: *Biologija i hrvatski jezik*

S kim sjediš u klupi? *Sjedim s torbom, jer nas je malo u razredu...*

Kako se zovu tvoji najbolji prijatelj i prijateljica? *Najbolja prijateljica mi je Sara Vuković*

Tvoja omiljena boja je: *Svijetlo zelena*

Omiljeni glumac i glumica: *Miloš Biković i Jennifer Aniston*

Omiljeni filmovi: *Zagonetni dječak i Koko i duhovi*

Kada bi mogla biti lik iz crtača, koga bi odabrala? *Patricka, morskog zvijezdu*

Imaš li kompjutor i znaš li raditi na njemu? *Imam, na njemu igram igrice, slušam glazbu, gledam filmove...*

Koju vrstu glazbe slušaš u slobodno vrijeme? *U slobodno vrijeme slušam pop glazbu*

Omiljena pjesma? *»You're mine«*

Omiljena knjiga i pisac: *Junaci Pavlove ulice, Ivan Kušan*

Voziš li bicikl, rolere, trotinet i slično? *Da, vozim bicikl i rolere*

Kada bi postojao vremeplov, u koje bi se doba vratila? *Vratila bih se na ljetne ferije*

Omiljeno mjesto na kom si bila? *Trogir u Hrvatskoj*

Gdje bi voljela putovati? *Voljela bih putovati u Francusku*

Imaš li kućnog ljubimca? *Imam psa, zove se Flokica*

Omiljeno jelo i piće: *Pizza i sok*

Na što si jutros prvo pomislila kada si se probudila? *Jooj, ne, danas škola!!!*

Imaš li simpatiju i kako se zove? *Imam, Nutella.*

Omiljeno doba dana? *Kad dođem iz škole*

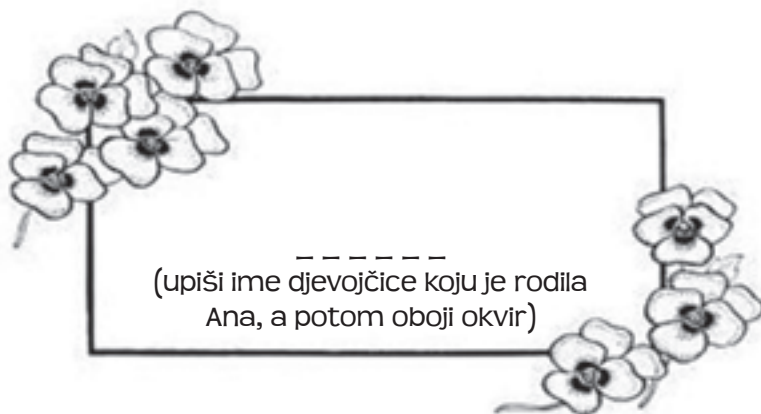
Što misliš o Hrcku? *Mislim da je Hrcko super časopis za djecu i tinejdžere*

Nešto za kraj: *Bok! Jedva čekam novi broj Hrcka!*

RUJANSKI ROĐENDAN

Rujanskoga jednog dana,
sda lekh ta mos tr ana,
vje ste s tlgan enača na:
»Rodila je stara Ana!«

(upiši ime djevojčice koju je rodila
Ana, a potom oboji okvir)

SLAVIMO IMENDAN

Svaka osoba čije se ime izvodi iz imena Marija može slaviti imendan na bilo koji Marijin blagdan. Tako i 8. i 12. rujna, kada slavimo ime Marijino, imendan može slaviti svaka Marija, Maja, Mirjam. Ime MARIJA potječe iz egipatskoga ili hebrejskoga jezika; u prvome slučaju znači: ljubljena od Boga, a u drugome: gospođa. Postoje i druga različita mišljenja oko značenja imena MARIJA.

Oboji sliku

BLAGDAN MJESECA

8. rujna proslavili smo dan kada se starom Joakimu i starici Ani rodila kći Marija. Slavimo rođendan Isusove majke, Blažene Djevice Marije. Radujemo se Mariji jer je ona i naša nebeska majka!

U SUSRET

Pred nama je mjesec listopad, a s njime i lijepa listopadska pobožnost u našim crkvama, gdje se svaki dan u večernjim satima ljudi okupljaju kako bi molili Gospinu krunicu. Zamoli i ti nekoga od ukučana da ti pomogne naučiti moliti krunicu!

Čitajući početna slova svojih točnih odgovora, otkrit ćeš kako drugačije zovemo rođendan Blažene Djevice Marije. Srca oboji crvenom bojom i dobro ZAPAMTI ovaj BLAGDAN!

Razgovor s Bogom -	♥				T		
Tvoj nevidljivi čuvar -	♥		Đ				
Treći Evangelist -	♥		K				
Riječ kojom završava molitva -	♥			N			
Andeo koji je posjetio Mariju -	♥			R			
Prva Božanska osoba -	♥	T					
Osoba koja služi svetu Misu -	♥			Ć			
Prvi rimski biskup -	♥				R		
Isusovi učenici -	♥				T		

Prigledila: Nevena Gabrić

Etno kamp 2014.

Iako je mnogima bilo žao što je kraj, završen je još jedan, sedmi po redu Etno kamp u organizaciji Hrvatske čitaonice u Subotici. Etno kamp je trajao od 25. do 29. kolovoza, kada je održana završna svečanost. Na ovogodišnjem kampu sudjelovalo je 86 djece, koja su s puno oduševljenja i radosti svakodnevno dolazila i sudjelovala u brojnim radionicama koje je za njih pripremalo 45 volontera na čelu s predsjednicom Hrvatske čitaonice Bernadicom Ivanković. Sretna, jer je ovo bio kamp za pamćenje, a ujedno i tužna, s obzirom da je kraj savršenom druženju, djeca su s mnoštvom predmeta koje su izradila u Etno kampu otišla svojim domovima. Iako su uz školske sate pristigle i brojne obveze, još tjednima, zapravo mjesecima će se prepričavati događaji s ovogodišnjeg Etno kampa.

Ž. V.

»Sad ću u prvi razred i jako mi je dobro bilo. Pravila sam razne stvari na radionicama, a najviše mi se sviđelo kad smo pekli palačinke.« - Marija Magdalena Huska, Subotica

»Ove je godine na Etno kampu bilo super, jako smo se lijepo zabavili i željela bih doći i sljedeće godine.« - Katarina Piuković, Subotica

»Jako mi je bilo lijepo. Najviše su mi se sviđele radionice, osobito kada smo pravili bubamare. Voljela bih doći opet.« - Kristina Kujundžić, Subotica

»Prvi sam put na Etno kampu. Bilo je jako dobro, najviše mi se svidjelo kada smo pravili zrakoplove.« Lucia Mamužić, Subotica

»Super mi je bilo na Etno kampu. Nažalost, sljedeće godine neću moći sudjelovati jer sam osmi razred i za mene je ovo zadnja godina kampa. Nije mi bilo teško putovati svaki dan. Sve je bilo lijepo, ali bih ipak izdvojila dan kada smo bili u Đurđinu. Jako mi je drago da smo na neki način reklamirali mjesto iz kojeg sam ja.« - Marijana Dulić iz Đurđina

»I na ovogodišnjem Etno kampu je bilo super. Možda čak i bolje nego prijašnjih godina. Dolazim i sljedeće godine.« - Lucija Ivanković Radaković, Subotica

»Idem u treći razred i bilo mi je super. Volio bih doći i sljedeće godine.« - Luka Poljako-
vić, Zagreb

»Sad ću u treći razred, a dolazio sam i ranijih godina. I ove godine mi je bilo jako lijepo. Volio bih doći i sljedeće godine.« - Boris Berić, Beograd

Divan raspust!

Društvo moje, ovo je ljeto bilo dii-ivno! Svašta sam radila ovih ferija! Ne može se opisati na jednoj stranici, a ni u jednom sastavku, koje nam zadaju svi profani jezika koje učimo – toliko toga novoga sam doživjela.

Uvijek sam bila djevojčica koja ne voli ferije, jer – kao jedinoj kćeri – meni to znači duge, dosadne dane, s ponekim zanimljivim posjetom, filmom ili knjigom. Ovoga puta ništa nije bilo tako: po prvi put s prijateljicama sam šetala vani po našem naselju svaki dan, čak i po kiši – sjajnim se pokazalo što moja majčica ima »maniju« kupovanja kišobrana – hvala, mamice! Dalje – po prvi sam put bila u gostima na selu kod Marinine stare tete, sestre njene pokojne bake. Kako draga starica. Koliko nas je divnih stvari naučila!!! Ne mogu niti opisati tu nježnost i milinu koje sam osjetila kod nje. Ona se nikada nije udavala i cijeli život živi sama, a nedavno je i posljednju sestru, Marininu baku, izgubila. Sada je nas dvije, Marinu i mene, a za vikend kad je bila Dužijanca u njihovom selu, i Svjetlanu – dočekala raskriljenih ruku kao princeze. Za njihovu Dužijancu nas je obukla u »šling« – meni je to bilo prvi put u životu i osjećala sam se lijepom, prelijepom... Ona je bila presretna što nas je sve tri odjenula jednako, jer je imala nošnje od njih tri sestre. Uživala je gledajući nas, čak je i zasužila par puta. Prekrasni dani, zbilja prekrasni... Igrala sam kolo, smijala se naglas i upoznala i neke dečke – ne mogu vjerovati, tako su bili dobri prema meni, nisu mi se ni smijali, niti me ignorirali. Tjedan poslije smo ostavljali »dunc« – kalale smo višnje za kompot i džem, a također i tikvice iz teta Stanine bašče za zamrzivač. Poslala je i nama tako smrznutog, sad ću morati jesti, kaže mama.

Tako su brzo prošle ferije, danas sam se na putu do škole žalila Tinu. Čudno me je gledao i rekao da sam se baš nekako promijenila, ali nije znao objasniti. Kazao je kako više pričam i smijem se, a ja sam se nasmijala, lupila mu čvrgu i otrčala u školu. Malo sam zastala na hodniku: jesam li se zbilja promijenila? Što je meni? Gdje sam to ja? Kako mi je zakucalo srce i

sva sam uzdrhtala u trenu. Čula sam smijeh i glas mojih prijateljica i ušla – kako god i što god to bilo, dobro mi je!

Bye bye!

Kristina

Obiteljsko zajedništvo

Ferije su me ostavile i odbacile bez milosti, kako se bacaju prazne plastične boce, ni ne pomišljajući na reciklažu! A tako bih dobro znao još uživati bez škole, makar umjesto ljeta imao – kišovitu jesen. Jednostavno, znam provoditi slobodno vrijeme – samo mi dopustite da se pokažem. Može?

U onim stankama kad moji starci nisu imali »napade« obiteljskog zajedništva (npr. ličenje cijelog stana uz pomoć nas sinova, s izgovorom: »Pa, vi ste već tako veliki, pametni, jaki – što bismo plaćali majstore? Još ćete imati prilike više vremena provesti s tatom!!!«), bilo je sjajno. Jer, osim ličenja, našoj je mami palo na um i tapaciranje stolaca i bojenje neke komode, kao i pospremanje »šupe«. Kad ni nakon ozbiljnog argumentiranja da su ferije za odmor, a ne za »crnčenje«, nije odustala, već nas samo grlila, ljubila i kvarila frizuru tepajući nam: »Jao, slatki moji sineki, čupavci tatin...«, shvatili smo obojica da ne vrijedi. Popustili smo i – radili sve što je rekla. Ipak, mogu vam reći kako je vrijedilo – dana kad smo završili, obojicu su nas ludo iznenadili: kupili su nam obojici trkačke bajkove, a Franu novi motorčić! Kako su extra – baš onakvi kakve smo planirali i za njih štedjeli Sven i ja! Al smo ih iscmakali, zbilja su ispali naj-cool roditelji. Sada novac koji smo štedjeli planiramo utrošiti za pojačati komp, možda i nove utege, da imamo obojica – ljudi, yes!!!!

Sad je škola sve pokvarila... Ipak, pokušat ću se organizirati i igrati komp, voziti novi bajk, a ispuniti i obećanje dano sebi da ću u školi startati puno bolje. Ne smijem zanemariti ni moj skejt – on je moja prva ljubav... Neeeeeeee! Za cure ne pitajte – njih nemam u planu.

Bog!

Tin

Jubilej - 35. godina od obnove lista za djecu Neven

U četvrtak 28. kolovoza u Kulturnom centru Novoga Sada obilježen je jubilej, 35 godina ot- kako je poznati pisac i pjesnik Miroslav Mika Antić obnovio list za djecu Neven. Časopis je uteme- ljen 1880. godine, te je izlazio sve do 1904. godine,

a njegov je uteme- ljitelj bio poznati dječji pisac i pje- snik Jovan Jovano- vić Zmaj. »Neven« je obnovljen 1979. godine i sada izla- zi jednom mjeseč- no na 48 stranica, te se, po riječima urednice ovoga časopisa Jelene Dopuđ, kupuje pu- tem pretplate u školama. Kao plod »Nevena« je i ča- sopis za predškol- ce i učenike nižih razreda pod nazi- vom »Mali Neven«, koji od 1983. godi- ne izlazi samostalno. »Mali Neven je časopis koji je prilagođen djeci predškolskog i školskog uzrasta, do 4. razreda osnovne škole. U njemu su zastuplje- ne razne teme odgojno-obrazovnog i edukacijskog karaktera. List izlazi jednom mjesečno, s ljetnom i zimskom stankom«, kazala je urednica Malog Neve- na Ivana Đukić.

Na svečanoj akademiji koja je upriličena ovim po- vodom, uz prigodan program, dodijeljene su i na- grade i priznanja bivšim urednicima i ljudima koji su ostavili neizbrisiv trag u »Nevenu«. Tijekom obraća- nja nazočnima urednica »Nevena« Jelena Dopuđ je spomenula i dobru suradnju s manjinskim dječjim listovima, među kojima je i podlistak *Hrvatske riječi Hrcko*.

Ž. Vukov

Hrckovi detektivi

Nagrađeni

Zadatak iz prethodnog broja je bio poslati Hrcku ra- zglednicu na temu »Naj odmor«. Iako sam sigurna da ste svi imali naj odmor, na Hrcka su tijekom ljeta mislili samo pojedinci. Njih će Hrcko i nagraditi, a vas sve po- ziva da se ponovno uključite u nagradnu igru Hrckovih detektiva. Čekamo vas!

Dobitnici nagrada su:

1. Simona Živić – OŠ »Bratstvo i jedinstvo« Bezdan
2. Adrijana Cocek – OŠ »Matija Gubec« Tavankut
3. Aleksandra Konstantinović – OŠ »Bratstvo i jedin- stvo« Bezdan
4. Lucija Vukov – OŠ »Matko Vuković« Subotica
5. Ana Rukavina – OŠ »Ivan Milutinović« Subotica
6. Marija Šarčević – OŠ »Matko Vuković« Subotica
7. Timotej Vukmanov Šimokov, Relja i Petra Pirša – Dječji vrtić »Marija Petković – Biser« Subotica

Svima nagrađenima od srca čestitam!
Vaš Hrcko

Nagradno pitanje

*Koja je po redu bila ovogodišnja
Smotra dječjih pjevača i zborova?*

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred

NAGRAĐENI RADOVI

Adrijana Cocek

Marija Šarčević

Dragi Hrcko!
Šaljem ti veliki pozdrav s bazena.

Ana Rukavina

Dragi Hrcko!
U Novom Vinodolskom
sam se divno provela.
U hotelu je bilo puno
djece i upoznala sam
nove prijatelje. Šteta
što nisi i ti bio s nama.
Nadam se da ću i dalje
sudjelovati u tvojoj na-
gradnoj igri. Pozdrav
od Simone Živić

Hrcko!
Bila sam na moru
u Trogiru kod moje tete i tetke.
Pozdrav!
Lucija Vukob

Džentimeni
budućnosti

Ovog ljeta bilo je sjajno!
Pozdrav Hrcku od
Relje, Timoteja i Petre!

NOVI POČETAK

Draga djeco, pred nama je nova školska – vrtićka godina. Želim vas upoznati sa svim skupinama u vrtićima u kojima se radi na hrvatskom jeziku. Osim dobro nam znanog vrtića »Marija Petković – Sunčica i Biser«, tu su još i vrtići u okolnim mjestima koji također rade na hrvatskom jeziku, u Maloj Bosni i Tavankutu. No, krenimo redom: u vrtiću »Marija Petković Sunčica« i ove godine postoje 3 skupine, a to su Balončići, Cvjetići i Pačići. Balončića ima 12, a imaju Mirjanu Vukmanov Šimokov za odgojiteljicu, Cvjetića ima čak 27, njihove odgojiteljice su Iva Stanković i Sandra Crnković, Pačića ima 18, a za odgojitelje imaju Marinu Piuković i Nenada Kostića. U vrtiću »Marija Petković Biser« ima 18 Anđelčića koje vode Mirjana Ivanković i Nada Poljaković. U vrtiću u Tavankutu skupina na hrvatskom jeziku su Leptirići, ima ih 10, a odgojiteljica im je Anica Čipak. Odgojiteljica Marija Sudarević povjerena je skupini Bubamara, ima ih 10 pri školi »van Milutinović« u Maloj Bosni. Stoga, Leptirići, Cvjetići, Pačići, Balončići, Anđelčići, Bubamare, zabavite se bojeći likove koji označavaju vašu skupinu.

Ono što se u vrtiću nauči, pamti se cijeli život, pa evo zgodnog stiha za početak:

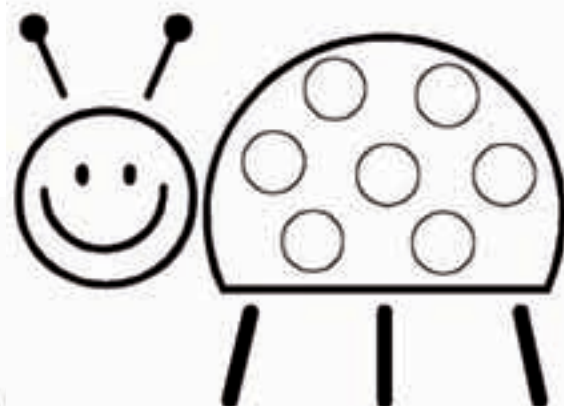
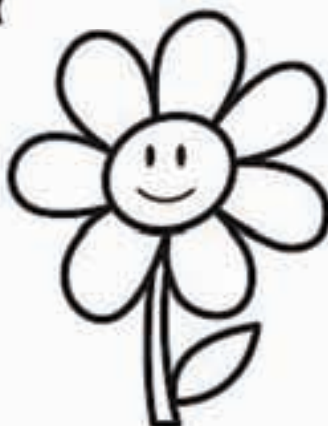
Četiri najvažnije male riječi

Četiri najvažnije male riječi,
lako je, lako
sa srcem reći.

One su samo zbog toga male
da bi u dječja usta stale.

Dobrog su srca najbolji gosti:
MOLIM, HVALA,
IZVOLI, OPROSTI.

Vrtići su zabavišta, vrtići su obdaništa,
Vrtići su prvo mjesto gdje se rađa prijateljstvo.

Nepravda

Ljeto se bližilo kraju. Vidjelo se to po požutjeloj travi i po voću koje je dozrijevalo. Bilo ga je u selu na svakom koraku. Drvoredi jabuka na ulicama su se savijali od plodova. Plave i žute šljive su padale po zemlji i činile lijepe plave i žute čilime ispod svojih stabala. Kruške su mirisale i selo je ličilo na zemlju u kojoj »teče med i mlijeko«. Seljani su svakodnevno sakupljali plodove. Od njih su pravili slasne džemove, pekmeze, kompote i sokove. Preostale su stavljali u drvene bačve. U njima je voće fermentiralo u alkohol i od njega su pravili razna pića za odrasle.

Djeca su svakodnevno pomagala starijima u sakupljanju voća. Redovito nakon obavljenog posla su bili nagrađivani za zalaganje. Nagrade su bile: sladoled, karta za kino, komad kolača, žvakaće gume ili bomboni. Stariji su djecu mnogo hvalili za njihovu revnost. Tako je bilo i toga dana. Igrali su se na ulici – njih petero djece. Susjeda je izišla na ulicu i pozvala ih.

Djeco, dodite mi pomoći skupiti šljive! Poslije vas sve vozim autom na obližnje jezero.

Prethodne noći je bješnjela oluja i, ispod krošnji, okolo stabala se našlo bezbroj plodova. Ispod njih se tlo uopće nije vidjelo. Djeca su »zasukala rukave« i prihvatila se posla. Šljive su bile zrele i slatke. Prstići su im se lijepili, a na vrelom suncu znoj se slijevao niz tijela. Kosa se lijepila na sljepoočnicama, čelu i potiljku. A tek muhe i ose! Zujale su i nemilosrdno napadale, ljute što im se remeti gozba. I one kao i djeca obožavaju slatke stvari. Svojim rilicama probiju koru voćnog ploda i iz njega sišu slatki sok. Djeca su se branila od njih i rukama i nogama. Umusavili su se po licu i cijelom tijelu. Takvi su se mogli igrati Indijanaca bez maskiranja. Približavalo se podne i posao su privodili kraju. Baš dobro, jer su bili već jako umorni. Na okupu ih je držala misao da će popodne plivati i roniti u jezeru. Kad je bio i posljednji plod skupljen, susjeda je rekla:

– E, sad se lijepo operite. Idite se doma javiti roditeljima, obucite kupaće kostime i krećemo.

Jedino, jedno od vas neće moći s nama. Nemam dovoljno mjesta u autu.

Zanimjeli su. Tome se nitko nije nadao. Zavladao je tajac u iščekivanju na koga će pasti izbor. I izbor je ubrzo pao.

Marija, ti si najmanja pa ćeš morati ostati doma – rekla je susjeda.

Marija je bila lina mlađa sestrice. »Progutala je knedlu« i jedva čujno rekla:

– Dobro.

Ivo je uzeo Mariju za ruku i rekao:

– Onda neću ni ja ići. Ionako je na jezeru voda vrlo hladna. A ne može se uvijek ni dobiti sve što želiš.

Pošli su svojoj kući držeći se za ruke. Nisu o tome više pričali, a jesu li ostali išli na kupanje, nisu se dalje raspitivali. Niti kasnije nitko nikada nije načio temu o nanesenoj nepravdi.

Ruža Siladev

Jeste li znali?

➔ 1926. godine je na svijetu bilo samo 100 TV aparata.

➔ Tri četvrtine ulovljene ribe se koristi za prehranu, a ostatak je namijenjen za proizvodnju sapuna, ljepila, margarina ili gnojiva.

➔ Prosječan kompjutor priključen na Internet svakih 5 sekundi pokuša zaraziti neki virus.

➔ Otvarač za konzerve je pronadjen 48 godina nakon što su uvedene konzerve.

➔ Držite li zlatnu ribicu u zamračenoj prostoriji, ona će vremenom izgubiti crvenu boju i postati bijela.

➔ Svoj rođendan dijelite s više od devet milijuna ljudi na svijetu.

➔ Najjači mišić u ljudskom tijelu je jezik.

➔ Život vretenaca (villinskih konjica) traje samo 24 sata.

➔ Divovska lignja ima najveće oko na svijetu.

Zrakoplovi: Nebeski vatrogasci

Nakon što se zbog motor-nog kvara pre-stane natjecati, Dusty se pridru-žuje timu neu-strašivih boraca zaduženih za ga-šenje šumskih požara. Zajedno se bore protiv ve-likih vatrenih prijetnji, a Dusty napokon spoznaje što znači biti junak.

Povratak u Oz

Nastavak jedne od najpoznati-jih dječjih avantu-ra, Povratak u Oz, animirani je film snimljen prema romanu Rogera S. Bauma, praprau-

nuka L. Franka Bauma. U njemu se Dorothy vraća u čarobnu zemlju preko duge, nakon što shvati da je Kanzas u potpunosti opustošen i da su se svi iz njega iselili. S njom se u Oz vraća i vjerni Toto, a žutim će opekama ponovno odzvanjati smijeh vesele družine koja će doživjeti nove dogodovšti-ne u zemlji u kojoj su se i upoznali...

Poštar Pat

Najpoznatiji po-štar na svije-tu odlučio je po-stati zvijezdom. Nakon što se Pat prijavi na glazbe-ni talent show i zapjeva pred pu-blikom, slava će mu udariti u glavu. Nekada skroman i simpatičan poštar, počeo će se potpuno drugačije ponaša-ti iako se, u stvari, prijavio na natjecanje samo kako bi osvojio glavnu nagradu - putovanje u Italiju.

Priredio: Zoltan Sič

Jesenko ježić

Priprava:

1. Krušku zasjecite na pola kako biste obilježili granicu. Dio od peteljke do obilježene granice oljuštite.

2. Bijelo grožđe operite i odvojite od peteljki. Svako zrno grožđa treba nabosti na čačkalicu tako da s jedne strane malo viri vrh.

3. Čačkalice s grožđem nabadajte na neočišćeni dio kruške tako da vrhovi čačkalice budu gore.

4. Uzmite jedno duguljasto zrno crnog grožđa i nabodite ga na peteljku kruške da bude njuška ježu.

5. Jedno jako malo zrno crnog grožđa prepolovite na pola, i uz pomoć čačkalice zabodite na krušku da budu oči ježu.

Ukoliko želite, na čačkalice koje vire iz ježića ponegdje možete staviti jagodu ili nešto slično da izgleda kao da se nabola na ježeve bodlje.

Jesen-
ka ježića je za vas
pripremio Andrija Mandić,
učenik II. h razreda OŠ »Matko
Vuković« u Subotici. Andrija re-
dovito čita Hrcka i voli pomagati
u kuhinji. Trenira šah i plivanje, a
redovito ministrira na misama
u svojoj župi, katedrali
bazilici svete
Terezije Avilske.

Vrijeme pripreve:
5 minuta

Potrebni sastojci:

kruška

bijelo grožđe

crno grožđe

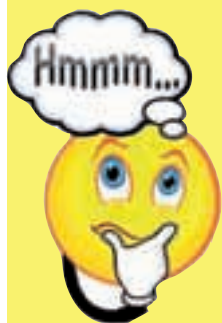

čačkalice

Priredila: B. I.

Kviz - upoznajmo VOJVODINU

KVIZ

Kad pogledam Suboticu, Sombor ili Petrovaradin pomislim na Dunav, Frušku goru ili naše nepregledne i plodne njive. Kad kušam mlijeko, sir ili kobasicu osjetim veliku radost i ponos, jer živim u Vojvodini. Vjerujem da je i vi volite. No, koliko je poznajemo? Iskušajte svoje znanje i doznajte nešto novo u ovom i narednim brojevima Hrcka.

Čuveni i prelijepi bijeli dvorac *Fantast*, dvorac obitelji Dunderški, nalazi se u okolini kojeg grada u Vojvodini?

- a) Subotica
- b) Bečej
- c) Niš
- d) Sombor

Dvorac *Fantast* se prostire na površini od oko 65 hektara. U okviru dvorskog kompleksa postoji i kapelica svetog Đorđa, park i ergela trkaćih konja, koja spada u red najpoznatijih u ovom dijelu Europe. Koncem prošloga stoljeća, točnije 1983. godine dvorac je pretvoren u hotel, a naziv je dobio po najboljem konju odgajenom u ergeli Bogdana Dunderškog.

U prirodnoj baštini svake zemlje nacionalni parkovi zauzimaju posebno mjesto. Srbija ima pet nacionalnih parkova od kojih je svega jedan u Vojvodini. Koji?

- a) Fruška gora
- b) Čvorkova bara
- c) Exit festival
- d) Himalaje

Nacionalni park u Vojvodini je istodobno i najstariji nacionalni park Srbije. Ovo je zvanje stekao još 1960. godine. Najviši vrh ove gromadne gore je Crveni Čot (539 metara nadmorske visine).

Janika Balaž je poznati vojvođanski glazbenik na:

- a) fruli
- b) bubnjevima
- c) klaviru
- d) tamburici

Pjesma *Osam tamburaša s Petrovaradina* posvećena je Janiki Balažu, a nakon njegove smrti u Novom Sadu mu je podignut spomenik.

Grad Subotica je 1. rujna proslavio _____ rodendan. (Dopuni rečenicu troznamenkastim brojem.)

Za odanu službu subotičkih graničara habzburškom dvoru, Marija Terezija je Suboticu 1. rujna 1779. proglasila slobodnim kraljevskim gradom, davši im povelju Slobodnog kraljevskog grada. Isti dan se i danas obilježava kao Dan grada Subotice. Za ovu važnu odluku Subotičani su darovali carici pet tisuća zlatnika i platili otkup od 166.666 forinti.

Priredila: Bernadica Ivanković

Točni odgovori: 1. b); 2. a); 3. d); 4. 235. rodendan

21

U osam smjerova pronadi i precrtaj pojmove: IGRAČKE, JAJE, CESTA, MAČKE, OVCA, PAS, MLJEKO, KOKOŠ, TOR, BRKOVI, MED, TRBUH, VRHNJE, ZUB, NOGOMET, KIŠA, MJESEC, RUKA, JABUKA, JEŽ, LOŽAČ, KVIZ, SRPANJ.

Preostala slova dat će konačno rješenje, naziv hrvatske bunjevačke narodne pripovijetke koju je zapisao Balint Vujkov.

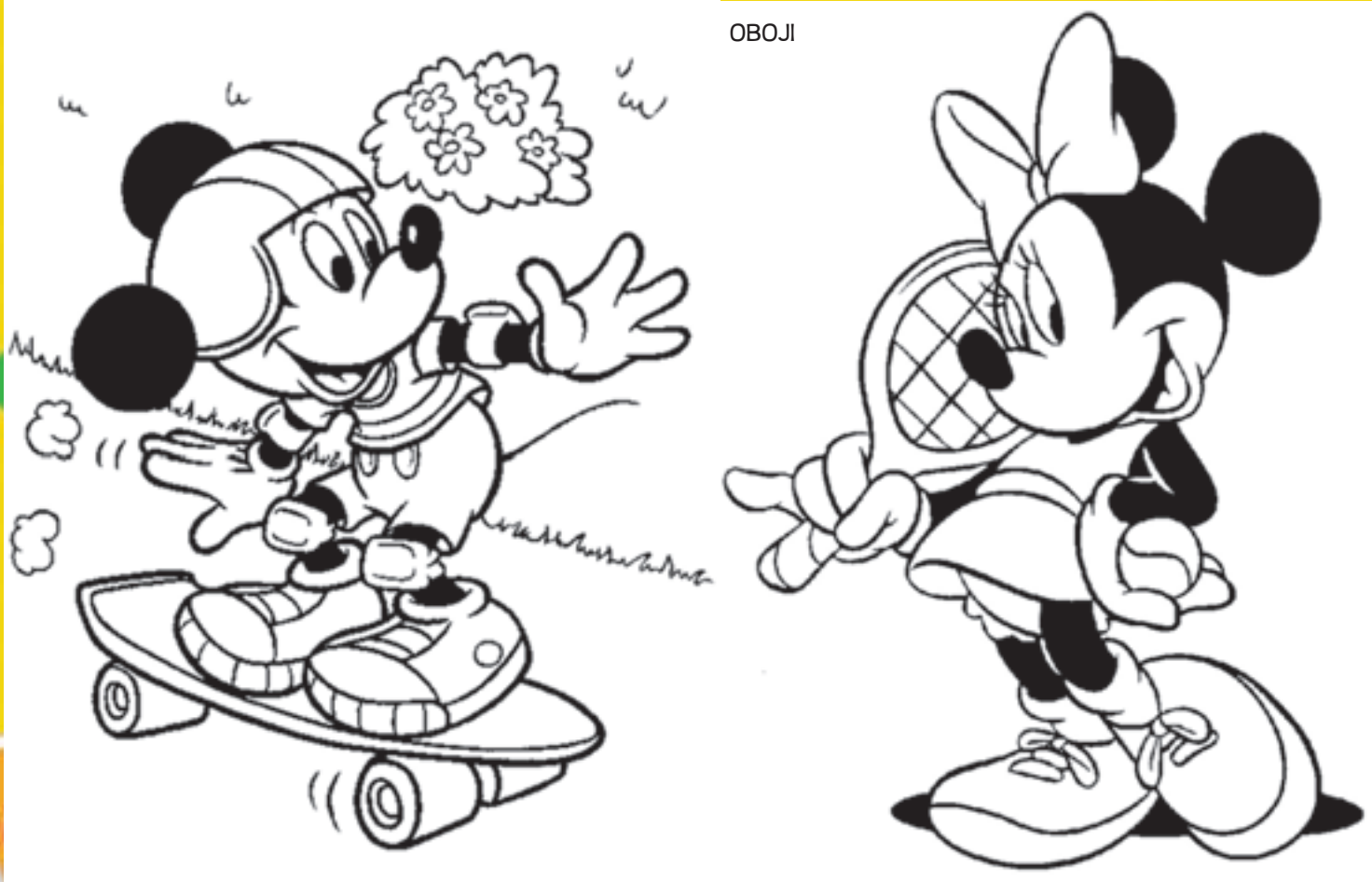
Rješenje upiši u kvadratiće ispod osmosmjerk.

T	A	T	P	T	E	M	O	G	O	N
R	C	O	O	N	J	C	K	J	B	A
B	V	R	A	E	O	E	R	Š	A	P
U	O	P	S	K	Ž	K	I	B	C	O
H	R	E	O	E	O	K	U	E	E	K
S	J	Š	L	V	K	K	K	A	S	E
M	E	A	I	P	A	Č	K	Š	T	J
M	B	N	J	A	E	A	U	A	N	A
E	U	S	H	M	R	O	J	R	A	L
D	Z	J	E	R	Z	I	V	K	G	M
Č	A	Ž	O	L	V	E	J	A	J	I

OBOJI

Riješi »Sudoku« zagonetku

Pravila: U svakom manjem četverokutu moraju biti brojevi od 1 do 9 bez ponavljanja (matematika nema veze s igrom - nema nikakvih zbrajanja, oduzimanja, množenja...). Također, u svakom vodoravnom i okomitom redu moraju biti brojevi od 1 do 9, bez ponavljanja.

1		3	9			5		8
7					6			2
		4			1			3
8			4			6		
3			2					4
6		5			8	7		9

3	4		8	2	6		7	1
		8				9		
7	6			9			4	3
	8		1		2		3	
	3						9	
	7		9		4		1	
8	2			4			5	9
		7				3		
4	1		3	8	9		6	2

Dolazi sin sav sretan iz škole i otac ga pita zašto je tako sretan.
Sin: »Danas sam jedini odgovorio na pitanje učiteljice.«
Otac: »Bravo sine, a što je pitala?«
Sin: »Tko je razbio prozor?«

Srela se dva medvjeda,
mrki i polarni.
Mrki pita polarnog: Koji
sapun koristiš?

Razgovaraju dvije susjede:
- »Nadam se da ćete prodati tog vašeg psa. Moja kćer jučer nije mogla završiti sat pjevanja jer je vaš pas užasno zavijao!«
- »Oprostite gospođo, ali vaša je kćer prva počela!«

Jato srdelica pliva i sretnu podmornicu, a mala ribica se prestraši.
Mama je umiri: »Ne boj se, dijete, to su samo ljudi u konzervi.«

Počela škola i poneki nestašluk

Tekst: Slađana
Crtao: Petar Tikvicki

